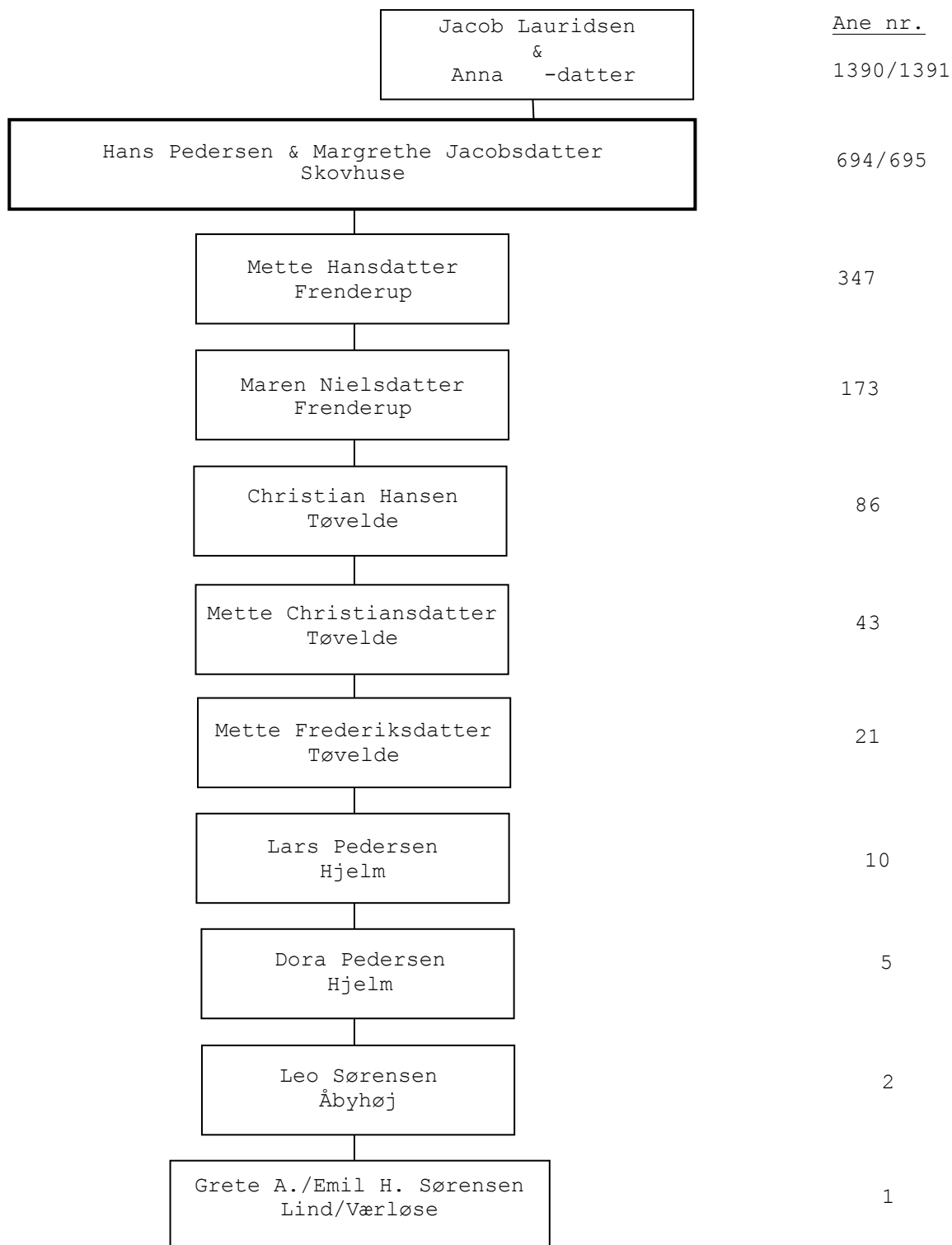

<u>Indholdsfortegnelse</u>	<u>Side</u>
Kort overblik	2
Tidsbillede	3
Hans Pedersen og Margrethe Jacobsdatter	4
Oversigt over kildemateriale	8
Kildemateriale	10

HANS PEDERSEN & MARGRETHE JACOBSDATTER

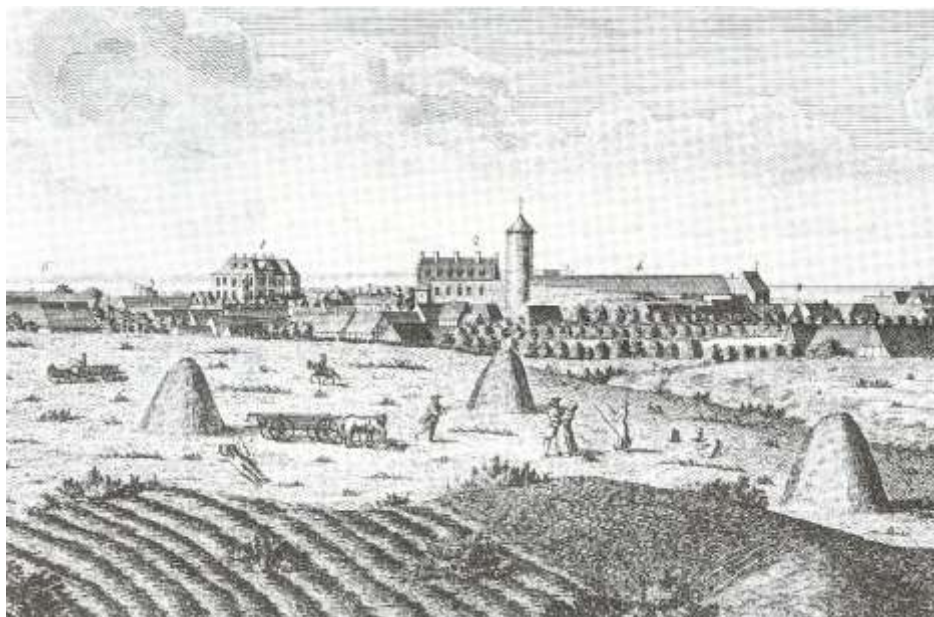

Hans Pedersen's forældre og fødested er det endnu ikke lykkedes at opspore.

Margrethe Jacobsdatter er født i Hovedskov omkring 1670 som datter af gårdmand Jacob Lauridsen og Anna -datter.

Hans Pedersen og Margrethe Jacobsdatter bliver gift i 1692. De bosætter sig i Skovhuse i Stege sogn. Her får de 4 børn i tidsrummet 1694 til 1699.

Hans Pedersen dør i Skovhuse i 1703, Margrethe Jacobsdatter samme sted i 1733.

Tidsbillede

På Hans Pedersen og Margrethe Jacobsdatter's tid var landbrugsproduktionen på Møn mest baseret på korn. Der dyrkedes mest rug og byg, men også noget havre.

Det gennemsnitlige foldudbytte lå på 4 til 5 fold.

I begyndelsen af 1700-tallet faldt kornpriserne, hvilket fik en del godsejere til på deres hovedgårde at investere i en bredere produktion, der også omfattede smør, ost og kvæg.

Det øgede kvæghold havde den fordel, at det skaffede mere af den gødning, der dengang var landbrugets største mangelvare.

Et karakteristisk træk ved hovedgårdene var, at de solgte mere, end de selv producerede. Det skyldtes, at de modtog store mængder af tærsket og rensket korn fra fæstegårdene i landgilde, og en kirketiende.

Godsejerne havde desuden den fordel, at de kunne sælge deres korn til hvem de ville, mens bønderne var forpligtet til at sælge deres korn i den nærmeste købstad.

På hovedgårdene blev arbejdet på markerne, i tærskeloen og på kornlofterne udført af godsets arbejdspligtige gård- og husmænd. Gårdmændene og deres karle skulle desuden age hovedgårdenes korn til købstaden eller ladepladsen.

Kilde: Gyldendal og Politikens Danmarkshistorie 1700-1800.

Hans Pedersen og Margrethe Jacobsdatter

Margrethe Jacobsdatter er vokset op hos sine forældre i Hovedskov sammen med 5 søskende.

Hans Pedersen bliver i 1661, da han er ca. 32 år, gift med 49-årige Mette Andersdatter, der er enke efter Lars Uthersen i Skovhuse, med hvem hun er blevet gift ca. 1635.

Mette Andersdatter dør i foråret 1692. Hun bliver begravet på Stege kirkegård mellem våbenhuset og kirkens andet søndre kapel.

Hans og Margrethe bliver gift i efteråret 1692, han ca. 63 år og hun ca. 22 år gammel, i Stege kirke:

De bosætter sig i Skovhuse, hvor Hans bliver gårdmand på gård nr. 2, af hartkorn 4 tønder.

Her får de følgende børn:

1. 1694, 7.fab. - Mette Hansdatter,	begr. 1694, 16.feb.
2. 1695, 15.mar. - Mette Hansdatter	
3. 1698, 14.jan. - Anna Hansdatter,	begr. 1698, 1.feb.
4. 1699, 29.jan. - Anna Hansdatter,	begr. 1699, 2.apr.

Hans hører til de fæstebønder, der i 1697 indsender klage til kongens kommissærer over behandlingen i den tid, Hestgarden har opholdt dig på øen.

Da Hestgarden kom til Møn i 1685, skulle hver fæstebonde på sin grund lade bygge et hus til en garder, og i øvrigt også brødføde ham. Hans klager over, at han i denne frobindelse ikke i rimeligt omfang har fået godtgjort sine udgifter.

Klagen lyder således:

"Gives de højbydende herrer aller ydmygst til kende, at jeg underskrevne selv har ladet opbygge mit garderhus, foruden dele til loft, døre og vinduesrammer, som hans Maj. Ridefoged mig paa kongens vegne meddelt har, mens arbejdsfolk og løn har jeg selv betalt, nemlig 10 Sdr. (Slettedaler); og bemeldte garderhus staar paa min egen grund, mig selv til skade og fortræd, altsaa er jeg fattige mand meget ydmygeligen bønfalden til de højbydende herrer, at de være af den fromhed og forhjelper mig til min udgivne arbejds løn, nemlig 10 Sdr., som jeg til haandværksfolk udgivet har, men hvis andet tømmer jeg selv har forskaffet formeldes her intet om, mens ydmygeligen begæres ikkun min udgivne arbejds løn.

Jeg erfarer de højbydende herrer og kongl. Commissærers gode befordring til min betaling.

Jeg forbliver de høje herrer aller pligtskyldigste og ringe tjener.

Schouhuuset. d. 5.jun.anno 1697.

Hans Pedersen".

Hans dør i 1703, 74 år gammel.

Den efterladte datter Mette arver 27 Rigsdaler.

Hans Henrichsen og Margrethe Jacobsdatter

I begyndelsen af 1704 troloves 34-årige Margrethe med ungarl Hans Henrichsen fra Frenderup.

Ved udbetaling af erstatninger efter Hestgardens ophold på Møn anføres for gård nr. 2:

"Hans Pedersen ved gaard i de 12 aar (1685-1697).

Hartkorn 4 td. Erstatning 6 rd. 5 mk. 0 sk.

Hans Pedersen er død. Hans første hustru Mette Andersdtr. mistede han 6 aar efter gardens ankomst, med hende havde han ingen lifsarving. Han blev efter forklaring forligt med hendes arvinger ved skiftes holdelse, thi faldt hoveripengene til den tid ham alene til.

Kom siden i ægteskab med sin sidste hustru Margrethe Jacobsdtr., med hende avlede han 1 datter, altsaa tilkom moderen heraf de halve 3 rd 2 mk. 8 sk., som hendes nutidige mand Hans Henrichsen i Skovhuse imodtog, og eftersom han er formynder for barnet Mette Hansdtr., saa annammede han og til sig den anden halve part hende tilhørende, som han har at gøre myndlingen rigtighed for i fremtiden".

Hans Pedersen og Margrethe Jacobsdatter's datter Mette Hansdatter (ane nr. 347) gifter sig i 1714 med Niels Jørgensen (ane nr. 346) fra Frenderup.

Margrethe Jacobsdatter dør i 1733, 63 år gammel, og begravnes i kirkens bedste jord.

Oversigt over kildemateriale

1. Kirkebøger for Stege sogn (dåb 1666-1677 og 1713-1734 samt vielser 1719-1731 mangler)	1661 -
2. Lensregnskaber for Stegehus Len	1596 - 1661
3. Jordebog i anledning af den store misvækst	1661
4. Møns amtsregnskaber	1661 - 1796
5. Diverse sager vedrørende Møn og dens inddeling til ryttergods	1684 - 1690
6. Justitsprotokoller for Mønbo herred	1685 -
7. Jordebog og matrikel angående Møn og Bogø	1697
8. Rentekammer I, vejl. arkivregistraturer	1697
9. Kirkebøger for Damsholte sogn	1743 -

I det følgende refererer tallene i ( ) til ovennævnte kildemateriale-numre.

Kildemateriale

(2) Lensregnskaber for Stegehus Len:
I 1625 nævnes Lars Uthersen i Skovhuuse.

Mandtalsopgørelse 1645.

Skouhuuse.

Lasse Uthersen og Mette Andersen.

Børn: Morten - 9 aar, Rasmus - 7 aar, Niels - 5 aar,
Anna - 2 uger, Jens - 16 uger.

(4) Møns amtsregnskaber:

1660.

Skovhuse.

Mette Lasse Uthersens gaard ved magt, saaet 3 td. byg, 3 td. rug,
1 td. havre, 3 skp. ærter.

Landgilde: 2 td. havre.

(1) Kirkebøger for Stege sogn:

1661, 20.okt. trol. Hans Pedersen og Mette Andersdtr. i Skouhuuse.

(4) Møns amtsregnskaber:

1661, 3.okt.

Skovhuse.

Mette Lasses saaet 3 td. rug, 2 td. byg, 1 td. havre.

Landgilde: 1½ skp. rug, 1 skp. byg, ½ skp. havre.

(3) Jordebog i anledning af den store misvækst:

1663, 23.apr..

Skovhuse.

Hans Pedersens gaard ved magt og velbeboed.

(5) Diverse sager vedrørende Møn og dens inddeling til ryttergods:

1684. Skovhuse.

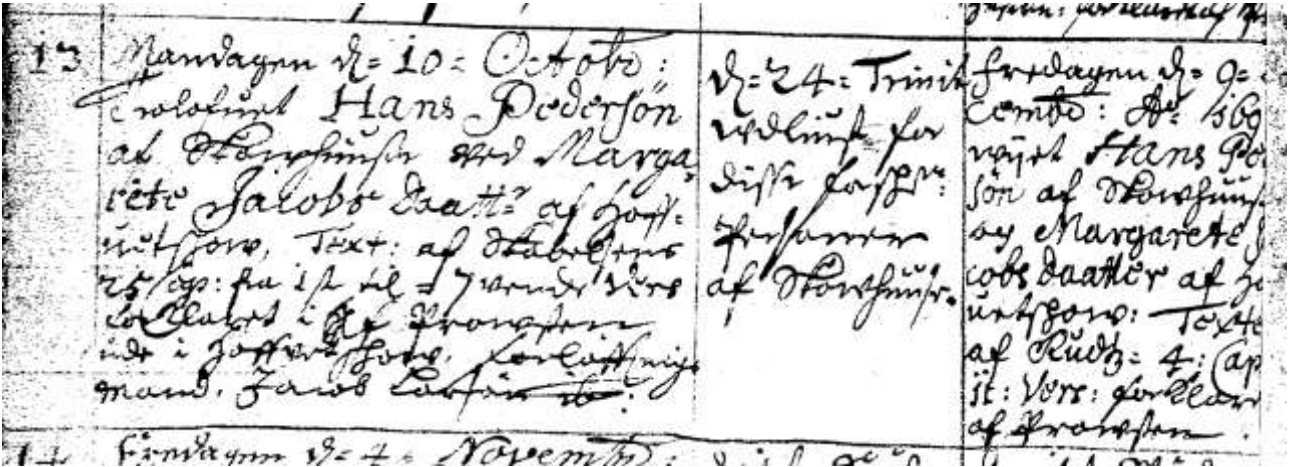
Herredsfogedens gaard,

Hans Pedersens gaard.

(1) Kirkebøger for Stege sogn:

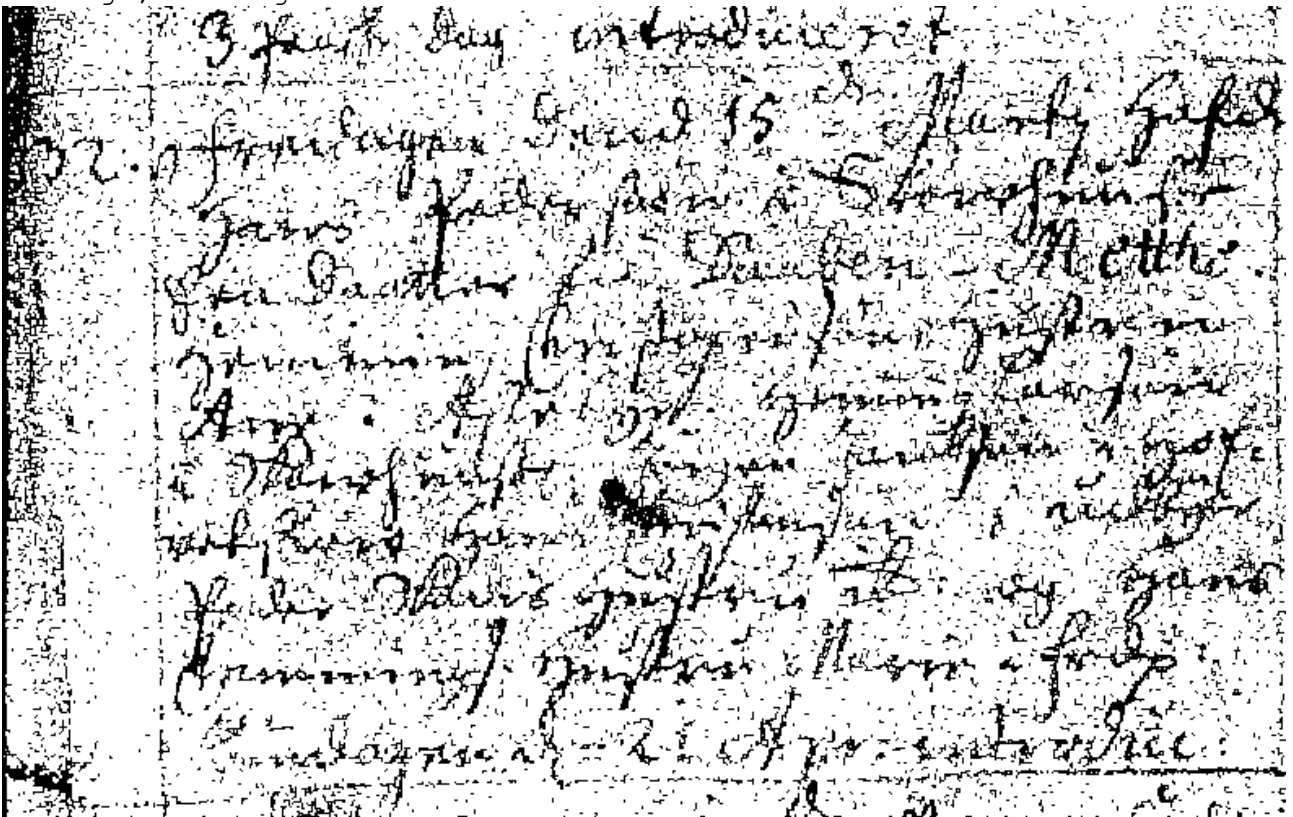
1692, 23.maj - en mandag - begravet Hans Pedersens hustru Mette af
Skouhuuse, imellem vaabenuuset og det andet synder capell i sit
80.aar.

(1) Kirkebøger for Stege sogn:
 1692, 10.okt. trol. Hans Pedersen af Skouhuuse og Margarete
 Jacobsdtr. af Hovedskov.
 Forlover: Jacob Larsen i Hovedskov:

1693, 26.mar. døbt Heming Laursen i Skouhuuse en datter Anna
 Kirstine.
 Faddere: - Hans Pedersen i Skouhuuse, Rasmus Jepsen i Enkebølle,
 Jep Larsen Hald i Bøsseuarke.

1694, 7.feb. døbt Hans Pedersens datter i Skouhuuse Mette.
 Peder Hansens hustru i Udby bar.
 Faddere: Hans Clemmingsen i Frenderup, Jørgen Jacobsen i
 Hovedskov, Lars Klous søn Anders i Frenderup, Lars Vinters hustru
 i Stege, Heming Larsens hustru i Skouhuuse:

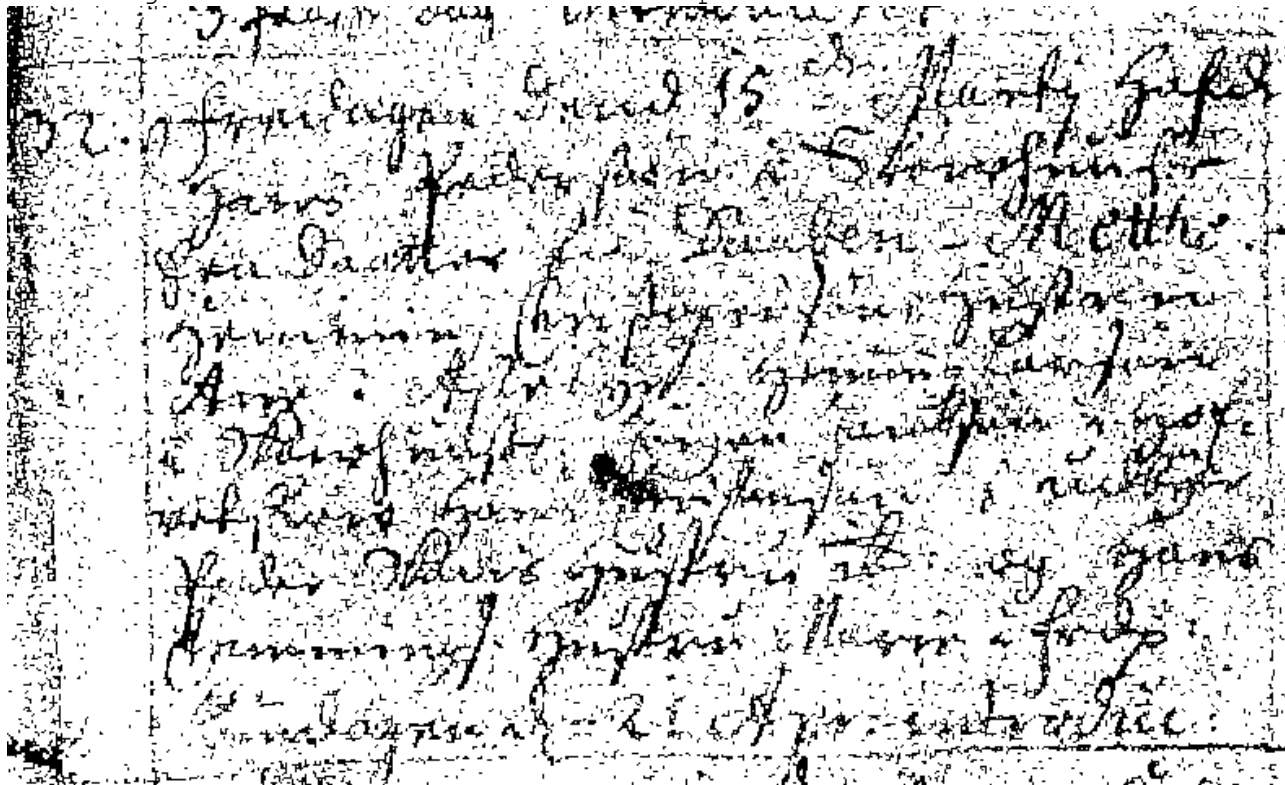
(1) Kirkebøger for Stege sogn:

1694, 16.feb. begravet Hans Pedersens dtr. Mette i Skouhuse.

1695, 15.mar. døbt Hans Pedersens datter i Skouhuse Mette.

Hemming Christophersens hustru Ane i Aschebye bar.

Faddere: Heming Larsen i Skouhuse, Jørgen Jacobsen i Hovedskov, Karl Hans Christensen i Udby, Peder Skades hustru ib., og Hans Clemmingsens hustru Marie i Frenderup:

1696, 15.nov. døbt Hans Clemmingsen (og Maren Lauridsdtr.) i Frenderup's dtr. Anna.

Faddere: Margrete Hans Pedersen i Skouhuse.

(8) Rentekammer I, vejl. arkivregistraturer:

472.10.

1697. Particulaire klagemål og besværinger fra bønderne på Møn om det som - - skal være graveret - - mod forordninger og regler.
1 bd.

No. 67. Hans Pedersen i Skouhuset.

Gives de højbydende herrer aller ydmygst til kende, at jeg underskrevne selv har ladet opbygge mit garderhus, foruden dele til loft, døre og vinduesrammer, som hans Maj. Ridefoged mig på kongens vegne meddelt har, mens arbejdsfolk og løn har jeg selv betalt, nemlig 10 Sdr; og bemeldte garderhus står på min egen grund, mig selv til skade og fortrød, altså er jeg fattige mand meget ydmygeligen bønfalden til de højbydende herrer, at de være af den fromhed og forhjælper mig til min udgivne arbejds løn, nemlig 10 Sdr, som jeg til håndværksfolk udgivet har, men hvis andet tømmer jeg selv har forskaffet formeldes her intet om, mens ydmygeligen begæres ikkun min udgivne arbejds løn.

Jeg forventer de højbydende herrer og kongl. Commissærers gode befordring til min betaling.

Jeg forbliver de høje herrer aller pligtskyldigste og ringe tjener.

Schouhuuset. d. 5.jun.anno 1697.

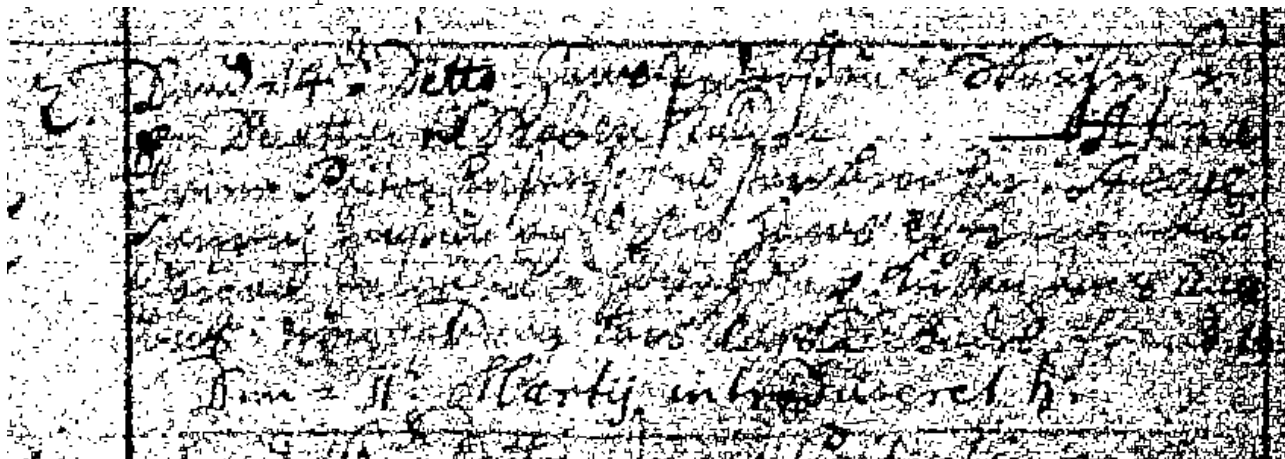
Hans Pedersen.

(1) Kirkebøger for Stege sogn:

1698, 14.jan. døbt Hans Pedersens datter i Skouhuse Anna.

Thrine Peiter Christensen ved Storebro i Stege bar.

Faddere: Henrich Jensen og søn Hans i Frenderup, Jørgen Jacobsen i Hovedskov, Kirsten Jens Aagesens i Nyegaard og Lars Klogs dtr. Bodil i Frenderup:

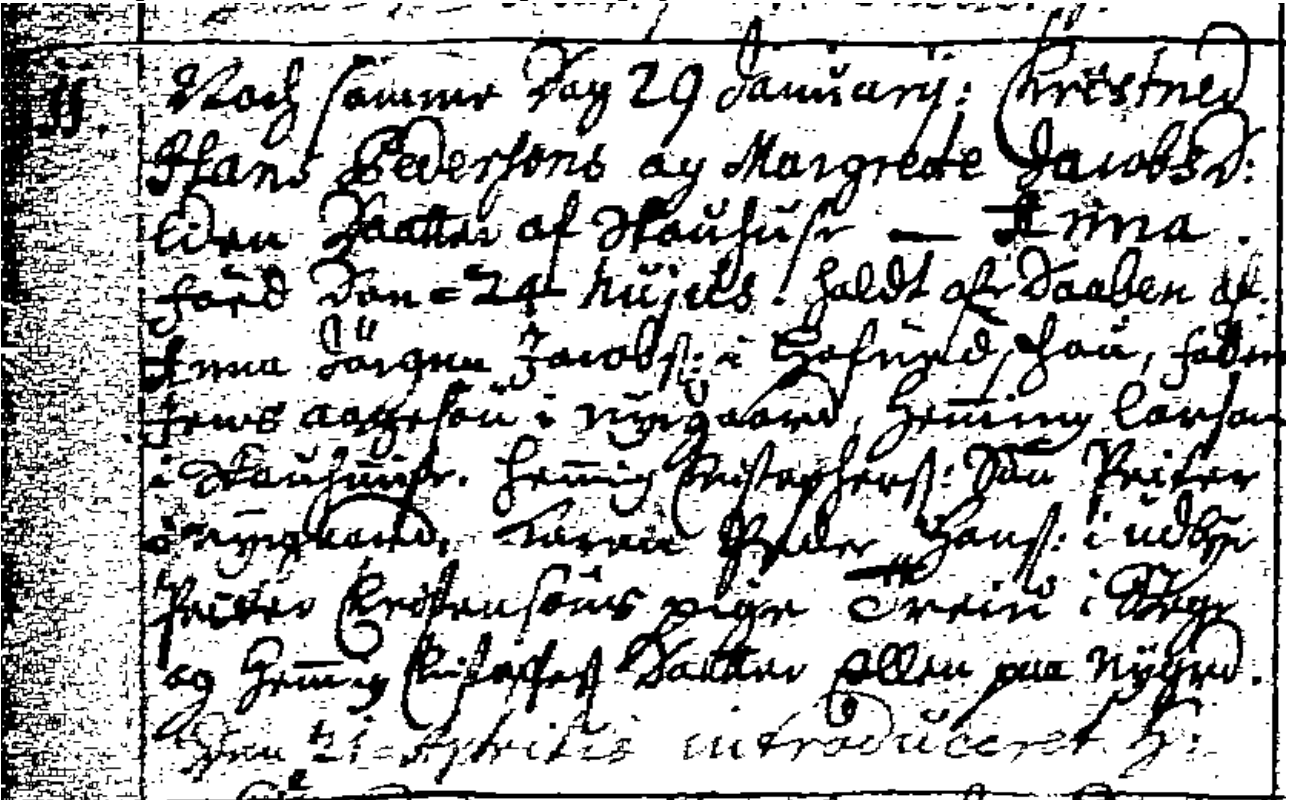

(1) Kirkebøger for Stege sogn:
1698 begravet datter Anne:

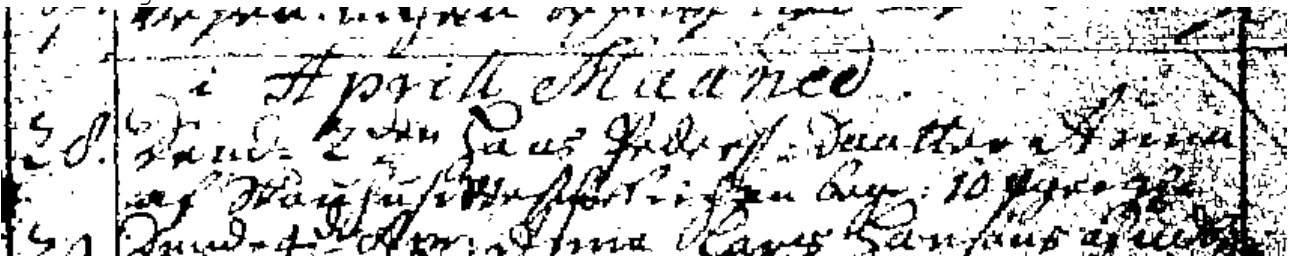

1698, 31.jul. døbt Anders Olsen i Rydsebek en datter Bodell.
Faddere: - Hans Pedersens pige Kirsten i Skouhuse.

1699, 29.jan. døbt Hans Pedersens datter i Skouhuse Anna.
Faddere: Anna Jørgen Jacobsen i Hovedskov, Jens Aagesen paa Nyegaard, Hemming Larsen i Skouhuse, Heming Christophersens søn Peiter i Nyegaard, Peiter Christensens pige Thrine i Stege, Heming Christophersens dtr. Ellen paa Nyegaard:

1699 begravet datter Anne:

(6) Justitsprotokoller for Mønbo herred:

1709.

Skovhuse, gaard nr. 2.

Hans Pedersen ved gaard i de 12 aar (1685-1697).

Hartkorn 4 td. Erstatning 6 rd. 5 mk. 0 sk.

Hans Pedersen er død. Hans første hustru Mette Andersdtr. mistede han 6 aar efter gardens ankomst, med hende havde han ingen lifsarving. Han blev efter forklaring forligt med hendes arvinger ved skiftes holdelse, thi faldt hoveripengene til den tid ham alene til.

Kom siden i ægteskab med sin sidste hustru Margrethe Jacobsdtr., med hende avlede han 1 datter, altsaa tilkom moderen heraf de halve 3 rd 2 mk. 8 sk., som hendes nutidige mand Hans Henrichsen i Skovhuse imodtog, og eftersom han er formynder for barnet Mette Hansdtr., saa annammede han og til sig den anden halve part hende tilhørende, som han har at gøre myndlingen rigtighed for i fremtiden.

(1) Kirkebøger for Stege sogn:

1710, 29.jun. døbt Hans Larsen Knegt og troloved quinde Karen Mortensdtr. i Hielm en søn Morten.

Faddere: - Anna (sal.) Hans Henriksen i Skouhuse.

1710, 14.dec. døbt Jens Hansen og Kirsten Jensdtr. i Frenderup en søn Hans.

Faddere: - Hans Hendrichsens stifdtr. Mette i Skouhuse.

(1) Kirkebøger for Stege sogn:

1712, 15.jan. døbt Anders Mortensen Spur og Anna Hansdtr. i Udby en søn Peder.

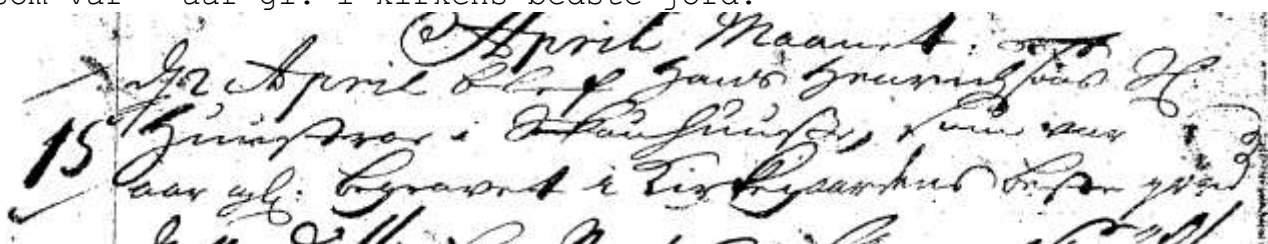
Båret af Hans Henriksens hustru Margrete i Skouhuse.

Pigefaddere: Mette Hansdtr. i Skouhuse.

1715, 11.okt. trol. Karl Michel Hansen, tien, Hans Henrichsen i Skouhuse og pige Johanne Rasmusdtr., tien. ib.

Forlovere: Hans Henrichsen, Niels Jespersen.

1733, 2.apr. begravet Hans Henrichsens sal. hustru i Skouhuse, som var aar gl. i kirkens bedste jord:

April Maaned
15
Begravet i Kirkegården for den 15de April Maaned
1733

(9) Kirkebøger for Damsholte sogn:

1744, 12.dec. begravet Boemand Hans Henriksen i Skouhuse:

Skouhuse i Skovfogden.
 Den 12. Decembr. begravet Boemand Hans Henriksen i Skouhuse.
 m 11 A. l. - O. Hans Schade i Hovedskov & Peder Nielsen fra Frenderup.

(4) Møns amtsregnskaber:

Anno 1745 den 20.jan. er holdt skifte efter boemd. Hans Henrichsen i Skovhuse. Hans børn er:

Levin Hansen	5 år	28 rd. 1 mk. 15 sk.
Hendrich Hansen	2½ år	28 rd. 1 mk. 15 sk.
Maren Hansdtr.	8½ år	14 rd. 0 mk. 15½ sk.
Anne Hansdtr.	6½ år	14 rd. 0 mk. 15½ sk.

Formyndere: Skovfogden Hans Schade i Hovedskov for Levin,
 Boemd. Hans Laursen i Frenderup for Maren,
 Boemd. Peder Nielsen i Udby for Anne Margrethe,
 Boemd. Niels Hemmingsen i Frenderup for Maren.
 Arven er hos moderen bestaaende.

Anno 1749 den 7.jun. er sluttet skifte efter Hendrich Hansen, som døde hos stiffaderen Laurs Pedersen i Skovhuse. Hans søskende og

Laurs Hansen	20 ¾ år	3 rd. 0 mk. 15 7/16 sk.
Hans Hansen	18 ½ år	3 rd. 0 mk. 15 7/16 sk.
Levin Hansen	9 1/4 år	6 rd. 1 mk. 14 7/8 sk.
Hendrich Hansen	2½ år	28 rd. 1 mk. 15 sk.
Maren Hansdtr.	13 1/4 år	3 rd. 0 mk. 15 7/16 sk.
Anne Hansdtr.	11 1/4 år	3 rd. 0 mk. 15 7/16 sk.

Formyndere:

Boemd. Ole Laursen i Damme for Laurs.
 Boemd. Christian Mortensen i Damme for Hans.
 Boemd. Hans Schade i Hovedskov for Levin.
 Boemd. Hans Laursen i Frenderup for Maren.
 Boemd. Peder Nielsen i Udby for Anne Margrethe.
 Arven er hos Stiffaderen bestaaende.